

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Советей ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган.

„Хэн хабарай тарилгыг найнаар үнгэргэнэб, үндэр ургаса хурянаб, хэн Агууехэ Октябриин 30-дахы жэлэй ойдо гүрэнэй урда уялгануудаа дүүргэнэб, хэн колхозуудай нийтын ажалыг хөгжөөхэ ябадалда амжалтануудыг туйланаб, тэрэ хадаа мурьсөөндэ илаха байна“.

„Правда“

Нютагай Соведаудэй Хүдэлмэринэе Найжаруулха

Дайнай бүлгэй үедэ хүдөө аж-ахы хүжөөн дэбжүүлхэ хэмжээнүүд ВКП(б)-гэй ЦК-гэй Февраль-Пленумай болон ВКП(б)-гэй XXVI Пленумэй тогтоолыг үнэтэй түрэтэйгөөр бөөдүүл-түлөө тэмсэл республика соом-дальгэржэ байна. Агууехэ Ок-тябрьск социалистическэ револю-цион алдарты гүшан жэлэй ойе хүдэлмэрин амжалтануудай хүжэ түлөө социалистическэ му-ниципал улам үргэдэнэ. Арад бүгэдэнэ ехэ дэбжэлтэе толгойлох гэр-мэлдэтэй ба харюусалгатай зо-нонууд нютагай Соведаудэй та-бигданхай.

Тэмсэжэ байһан сомоной ба сельскэ соведүүд олон. Курумканай аймагта тарьяан ажа-лай түрүүлгэй зүблөн үнгэргэгдэ-жэ, тэрэн дээрэ хүдөө ажыхы хү-жөөн дэбжүүлхэ тухай ВКП(б)-гэй Центральна Комитедэй түүхэтэ то-гоол зүбшэн хэлсэгдэһэн байна. Зүблөөндэ хабаадагшад үндэр ур-гаса хуряаха тушаа толорхой уял-гануудыг эбаад, ВКП(б)-гэй ЦК-гэй февральскэ Пленумай табигхан уга-ахэ зорилгонуудыг дүүргэхэн түлөө бүхы хүсэ ба эрдэм шадабаряа үгэ-хыень уржалжа, аймагайгаа бүхы колхознигууд, МТС-эй хүдэлмэри-лэгшэд ба хүдөө ажыхын мэргэж-лэдтэ хандаһан байна. Мун Заиграй-да бригадирнууд ба зөвөөводуудай аймагай зүблөн болоһон, Тарбага-тайда колхознигууд-опытникуудай зүблөн, Торин аймагта сельсове-дүүд ба колхозуудай түрүүлгэжнэ-рэй зүблөн үнгэргэгдэһэн байна.

Арад зонтой нягта холбоотой, үндэрэй ашаг тухыг хамгаалдаг нютагай Соведауд халаа ажыхы ба үгэ-үршые саансандаан хүжөөн дэ-бжэжэ, үргэн нийтэ зоной ажабай-лыг найжаруулха, дайнай бүлгэй зүблөөндө бэрхшээлүүдыг тэ-хэжэ ябалалда бүхы анхаралаа хэ-рээхэ. Нютагай Соведауд арад зонтой холбоо барисаг-та улам үргэдхэхэ, ажыхын шэнэ амжалтын түлөө тэмсэлдэ бүхы амжалдыг элсүүлэн эмхидхэхэ ёһо-долго. Социалистическэ мурьсөөе үргэдхэхэ, колхозууд болон зононигуудай хоорондохи мурь-сөөн дүнгүүдыг гаргажа байха, үгэ-үршүүлэй дүй дүршэлыг бүгэдэн байри бөлгохо зэргэтэй.

Хабарай тарилтын үедэ социали-стическэ мурьсөө дэлгэрүүлхэ гэжэ нютагай Совет бүхэнэй аруон уял-га мун. Колхознигууд, трактористи-нууд, зөвөөводууд, бригадирнууд ма-шинистнуудай мурьсөөндэ эдихитэй-гээр хабаадаха ябалалыг туйлаха шухала. Нютагай Соведауд хадаа түрүүлгэжэ шалон олохо, тэднэ-рне урмашуулха, тэднэрэй дүй дүршэлыг бүхы колхозуудта тараа-ха ёһотой.

Сельскэ ба сомоной Соведауд арад зонтой засаг түрэн органууд-дэ Тимэ тула тэднэе ехэжэн үгэ-үр-гэдхэхэ байна. Хаана пар-тия организационуудтай хамта нютагай Соведауд найнаар хүдэл-мэриг, тэндэл колхозууд малай амжалтыг амжалтатгайгаар үнгэр-гэхэ, хабарай тарилгада найнаар үгэ-үршөөн богонихон болзор эрхим шанартайгаар үнгэрэхэ, үгэ-үршээс түлөө тэмсэлыг үргэ-жэ абуулжа шадаха байна.

Хүдөө ажыхын артелиин Уставыг эблэһэн ябалалыг усадхаха тушаа СССР-эй Министруудай Советей ба ВКП(б)-гэй Центральна Комитедэй 1946 оной сентябриин 19-эй тогтоолыг дүүргэхэ талаар зарим аймагуудай гүйсэлкөмүүд нулаар хүдэлмэриг гэжэ тэмдэглэхэ хэр-эгтэй, Республикын Министруудай Советей шалгалта харада, Закаме-най аймагта хүдөө ажыхын Уставыг эблэһэн ябалалнуудыг усадхахаа байтагай, харин Уставыг эблэһэн шэр баримтануудай бии байһанын элирүүлгэдэ. Колхозуудлаа хуули бусаар абтан үнэтэ зөрринүүд бу-саагдаагүй, газр эдлэхэ талаар бии байһан адуу дутуунууд заларуула-даагүй, колхозуудта ажалта үдэр-нүүд үргиддэг, колхозно демократи-к эбдэгдэдэг байба. Тус аймагай Со-ведей гүйсэлком хадаа ноёдө дал-далжа, эдэ бүхы той таарахагүй ябалалыг элирүүлгэжэ байгаа.

Цартиина, советскэ ба хүдөө-нигуудын органуудай ударидагшад болон хүдөө ажыхыг саг үргэлжэ-шад амгалгай найнаар хүтэлбэри-лгэй, харин уялга даалгари үгэ-үр-шөөн тэрэнэйнгэ дүүргэлтыг шалгалгай талаар хангадаггүй, нютагай Соведауд тусубой дүүргэ-лгэ улар бүри шалгалха ябалалыг шалгалгай—нимэ албан хойрог ба үгэ-үршөөн саарһанай хүтэлбэриг өг-төхө ёһотой гэжэн шанга арилта үгэ-үршөөн урда табиглана. — гэжэ ЦК-гэй Центральна Комитедэй сельскэ Пленумэй тогтоол соо хэлсэгдэ.

Иймэ ушарһаа БМАССР-эй Минис-труудай Советей шиндхэбэрээр За-каменай аймагтай Соведай гүйсэлкө-мой түрүүлгэжэ байһан Цыбиков хүдэлмэригөө гаргагдаад, партийна харюусалгада хабаадуулагдаа.

Олонхи аймагай Соведаудэй гүйсэлкөмүүд ВКП(б)-гэй Централь-на Комитедэй энэ эрилтыг найнаар үгэ-үршөөн, өөһэднэгөө хүдөө ажыхын үгэ-үршөөн табигдан бэрхэ хүдэл-мэриг табигдагшад мүнөө эмхид-хэ болон нийтэ-ойлгууламжын хүдэлмэриг үргэнөөр ябуулна. Ма-лай үбэлжэлтыг амжалтатгайгаар үгэ-үршөөн, хабарай тарилгада эрхим үгэ-үршөөн хажы, тарини богонихон үгэ-үршөөн үгэ-үршөөн зорилгонуудыг шалгалтын түлөө большевистскэр

Ажалшаддай депутатуудай нюта-гай Соведаудай урда угаа ехэ ба харюусалгата зорилго табигдана. Засаг түрэн хэрэгые тэдэнэй хэр-эгтэ ябуулан дээрэһөө шэнэ ста-линскэ табанжалэй түсэбые дүүргэ-хын амжалтанууд ехэжэн дудыла-ха байна. Нютагай Соведаудэй хүд-элмэриг бүхы хэмжээгээр найжа-руулжа, аралдай ажыхы ба культу-рын саанхан дэбжэлтын түлөө тэм-сэлдэ тэдэнэй эмхидхэхы үүргые улам дээшлүүлгэ!

Байкало-Кударын аймагай 21 ан-дууд ангай арха тушаалтын сезо-ной түсэбые 300—600 процент гүй-сэгдэд. Тэдэнэрэй дундаһаа ан-дуу С. Е. Корытов гэжэ 4856

түхэрэгтэй, И. А. Сидоров 3879 тү-хэрэгтэй И. Е. Церковников 4854 түхэрэгтэй ангай арха гүрэндэ ту-шаажы, түсэбөө нилээд ехээр үлү-лэн дүүргэбэ.

Улан-Удэ городой генеральна проект ПИПРОГОР-ой Ленинградскэ от-делеһаа проектировщикуудай бри-гада манай республика ерэбэ. Энэ үгэ-үршөөн Улан-Удэ городой гене-ральна проект зохоохо байна. Мун тус бригадын архитектор Пер-

мут ба экономист Шапиро гэжшэд хэрэглэгдэхэ тусхай материалнууд-ыг дээшлүүлжэ эхилэ. Тус проектнэ 1948 ондо дүүргэгдэхээр хараалаг-дана.

Шэнэ библиотеканүүд Улаан булангуудта А. Горькийн, И. Тургеневэй, М. Шолоховы ба бу-сад уранзохоолшодой зохоболууд-наа бүрдхөгдөһөн 12 бага библио-теканүүд найхан эльсэгдэбэ. Ган-сахан энэ жэлдэ хэлсэгдэ дээрэ 20 мянган түхэрэгтэ эдлэб номуудыг абажа, клубуудта тараһан байна.

Модо бэлдэхэлэй профсоюзай Бу-рият-Монголой Обком модбэлдэхэ-нэй предприятинуудыг культуурна-р хуряан тула, улаан булангууд ба үгэ-үршөөн политика, урайбайха-н ба бусад шэнэ литературанууд-ыг олоор эльсэгэбэ. Шулуутайн, Мангагайтын, ба Байгалай леспро-мной, Эрйискэ мелесопунктын

Зэдын колхозууд эртын хахалалгада оробо

Тарилгын урда тээхи хүдэлмэринүүдыг үргэн далайсатайгаар ябуулжа. Газарай хүрһэндэ шииг нойто элбэгээр бария.

Газараа түүбэрилэн хахалжа эхилэ

ПЕТРОПАВЛОВКА. (Телефоноор абтаба). Эндэхэ колхозууд тарил-гын урда тээхи элдүүлгэдэ жэг-дэрэн орожо байна. Гэгээтын сомо-ной Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз ай-маг соо түрүү зэргэдэ ябана. Эндэ 200 гаран гектар борнойлогдоо. Апрельин 8-да поли дээрэ 10 пуг гаргажа, газарай түүбэрилэн хахалалгада оробо. Тарилгын урда тээхи газарай элдүүлгэе эршэтэй-гээр ябуулхатай хамта, энэ колхоз-зонойхид үнэлгэууд ехэжэн анхарал табина. Газар уялха хүдэлмэригдэ 3 звено хабаадана. Эдэ звенонуудыг дүршэлтэй колхознигууд Ван-

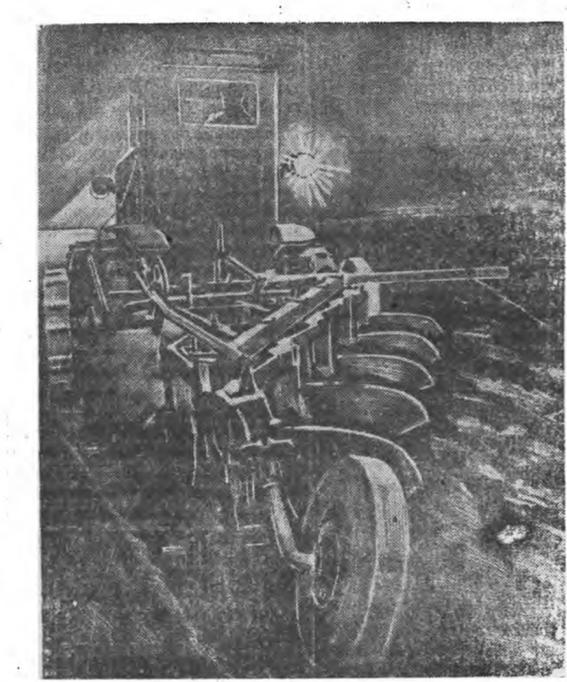
Хүдэлмэришэ моридоо гамнаха хэрэгтэй

Кабанскын аймагай колхозуудай адуу моридой тоон дайнай урда тээхи үедэ орхолоо хоер дэжин үсэжэн болоһон байха юм. Гансахан энэ баримта болбол аймагай хүтэлбэри-лэгшэдэй харюусалгыг улам ехэд-хэхэ ёһотой байгаа. Тинн, найхан үнгэргэгдэһэн шалгалта дээрэһээ харахада, аймагай олонхи колхозууд-дай хүдэлмэришэ моридын дунда-һаа доошо шадалтай байхаһаа гад-на, тэдэнэй үгэжэ гаргалха ябадал үргэлжэлхөө байһанын элибэ. Жэшээхэдэ, Чапаевай нэрэмжэтэ колхозой морид үлэмжэ ехээр ту-раһан байхаһаа гадна, 12-ын нур-гаа тээрһан байба. Кировай нэрэм-жэтэ колхозой (правленин түрү-лгэшэ нүхэр Фролов) 82 моридой 62-ын хүдэлмэрин хүсэ абахагүй байһан гэжэ мэтэ.

Колхозуудай зүдхэхэ хүсэной иимэ хүндэ байдалда ороһон яба-далы аймагай хүтэлбэриг хүд-элмэрилэгшэд болбол үбхэ тэжээ-лэй дутамаг байһан дээрэһээ боло-бо гэжэ шалгагалагд. Үнэндэ тимэ бэшэ, харин үбхэ тэжээлэ хайша хэрэгээр гаргалшалан ба адуу моридто эзэн бусаар хандаха ябалалы мүнөө хүртэр усадхажа шадаагүй дээрэһэн болоһон бай-ха юм.

Хүдэлмэрин мориды колхозник бүхэнэй харюусалгада тушаажа үгэжэ, тэдэниг хайа саг соон-и элээлүүлхэ ба уялха тушаа эдэ колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд энэ

ХАЛУУН ХҮДЭЛМЭРИН ХАҢАДА ХАРАНХЫ ҮНИШЬЕ ХАХАЛДАГ ЮМ

ЗУРАГ ЦЭЭРЭ: «Искусство» гэжэ хэблэлэй гаргаһан уранзура-ша В. Говорковой зураһан плакат.

Полиё найрамаар уялна

КАБАНСК. (Телефоноор абтаба). Аймагай колхозууд найрамаар газ-араа уялжа эхилэ. «Майн 1», «Путь Социализма», Молотовой нэр-эмжэтэ колхозууд тусхай звено-нуудыг эмхидхэхэ, газар уялха хүдэлмэригдэ гарган байна.

«Путь Социализма» колхозой поли дээрэ 20 хү найрамай уа то-тооно. Эдэнэр түрүүлшын үдэртэ 8 гектар газар уялаа. Найхан энэ колхозой тарилгада бэлдэхэлыг тусхай комисс шалга-жа тушаан абаад, «найн» гэжэн сэнгэлтэ үгэһэн байна. Тус колхоз-ой членүүд тарилгада бардам хү-рэхэ үрхэ хаажы эсбэрлэе. Тарилгын газар, машина эмсэг, мори унаа ба бусад хэрэгсэлүүдэ бригада бол-лон звенонуудта тушаажа үгэһэн байна.

Үндэр ехэ ургаса хуряанай тү-

Шииг нойтоной түлөө тэмсэл—үндэр ургасын түлөө тэмсэл мүн

Шииг нойтоной түлөө тэмсэл—үндэр ургасын түлөө тэмсэл мүн

«Дайнай бүлгэй үедэ хүдөө аж-ахы хүжөөн дэбжүүлхэ хэмжээнүүд тухай» ВКП(б)-гэй Центральна Комитедэй февральскэ Пленумэй то-гоол ба үндэр ехэ ургаса хуряан-ай түлөө колхознигууд болон МТС, совхозуудай хүдэлмэрилэгшэдтэ Социалистическэ Ажалай Геройин нэрээр олгохо ба орденууд, ме-дальнуудар шагнаха тухай СССР-эй Верховно Советей Президиумэй Указтай танилсад байхадаа, ма-най аймагай колхознигууд, МТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэд хүдөө ажа-лай культурануудай үндэр ургаса хуряахын түлөө эсэшэ-сусаагүйгөөр тэмсэхэдэй гэжэ мэдүүлһэн байна. Тинн, тарилгыг богони бол-зор соо, эрхим шанартайгаар үнгэр-гэхын түлөө колхоз, МТС бүхэн эрнд хэмжээнүүдыг абажа байха юм. Тарилгада бэлдэхэлыг тушаан абаһан комиссинуудай хүдэлмэрин дүн дээрэһээ харахада, түрүү кол-хозууд полевоэй хүдэлмэригдэ хүсэн түгэсөөр бэлдэхэһэн байгаа.

Мүнөө үедэ газарай хүрһэндэ шииг нойто элбэгээр барихын түлөө шанга тэмсэл хэжэ байнабди. Кол-хоз бүхэн маргһаа эхилээд, газарай хүрһэнэй гэдэхы үдэр бүри шал-гажа байна. Апрельин эхээр айма-гай хэдэн колхозууд игабары газарай хүрһэндэ шииг нойто элбэ-гээр бариха бүхы аргаа хэрэглэжэ байна.

Тарилгада бэлдэхэлэй талаар «Красный пахарь» колхоз аймаг соохи мурьсөөндэ илажа, түрүү нуури эзэлэ. Энэ колхозой членүүд үрхээ хүсэд хаажы, сээрлэһэн, хүдөө ажалай машина эмсэгүүдэй за-набарилгыг найн шанартайгаар дүүргэһэн, мори унаагаа дунда ба дундаһаа дээшэ шадалтай болго-һон, полевоэй станаа культурна бол-босоноор түхээрһэн байха юм. Тарилгын урда тээхи элдүүлгэдэ шиидэжэ ороһон энэ артелиин эр-гэтэй эмэгтэй колхознигууд ороһото культурануудай гектар бүригөө 10—12 центнер ургаса хуряаха уялга абаад, тэрэнээ дүүргэхын тулада газарай хүрһэндэ шииг нойто элбэ-гээр бариха бүхы аргаа хэрэглэжэ байна.

Түнхэнэй МТС-эй бүхы тракторна бригаданууд харьяата колхозуудтаа хүрэхэ ошонхой. «Красный пахарь» колхозой тракторна бригада эртын борнойлогдоо түбэригсэл ороод бай-на. Мун бэшэ бусад бригаданууд эртын борнойлогдоо найар орохонь.

ВКП(б)-гэй айкомой найхан үн-гэргэгдэһэн Пленум дээрэ «Шенин-дын, хара тарьяанай, кукурузын, са-харай свеклын ба хлоповой үндэр ехэ ургаса абанай түлөө колхоз-нигуудта, МТС ба совхозуудай хү-дэлмэрилэгшэдтэ Социалистическэ Ажалай Геройин нэрээр олгохо ба СССР-эй орденууд болон ме-дальнуудар шагнаха тухай СССР-эй Верховно Советей Президиумэй Указ зүбшэн хэлсэгдэ. Пленумэ хабаадагшад энэ Указыг угаа ехэ баяртайгаар угтаад, ургасыг дээш-лүүлхэ талаар бодото уялгануудыг абаһан байна. Жэшээхэдэ, 17 партсездын нэрэмжэтэ колхозой правленин түрүүлгэшэ нүхэр Бар-баков гэжэ 100 гектар газарһаа гектар бүрин 12 центнер, үлгэшэ, талмайһаа 9—10 центнер ургаса ху-рйаха ябадал хангаха уялга абаа.

ВКП(б)-гэй айком ба аймагай гүйсэлдэхэ комитет болбол газар, борнойлохо, культувацн хэхэ, уял-ха ба мун тарилгын бүхы хүдэлмэ-ринүүдыг үнгэргэхэ график зохо-жо, колхоз бүхэндэ хүргэһэн байна. Мун колхозууд хүдэлмэринин гра-фик болон түсэбые бригада, звено, хүн бүхэндэ хүргэнэ.

Политурггулинуутта хурагматта туһатамжа

Гурбидихи хөвөөлдөөн

Россин хүдэлмэришэд ба таряашад советскэ засаг яажа төгтоогооб*)

Улаан-Удэдэ шэ:э алфавит шудалалга гаалдажа байна

Рейд-шалгалтын дүн

4. болбол зэбсэгтэ восстани... тэрэ засаг байна гэжээ... Керенскийн эрхэндэ засагтай байсан...

партийн Центральна Комитетэй үргэн засадани дээрэ восстани тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдэбэ. Ленинэй дурдхалаар, восстанине хүтэлбэрилхын тула нүхэр Сталин толгойгой партийна центр хунгагдаһан байгаа. Энэ центр хадаа Петроградска соведээр хунгагдаһан Сэрэгэй-революционно комитетэй составта ороһон ба зэбсэгтэ восстанине хүтэлбэрилхэн байна.

бэшөг өхилдэн байна.—мүнөө ушар байдал болбол аргагүй ехэ шанга байна. Мүнөө восстанине удааруулха гэжээ үнэхөөрөөр үхэлдэ адли болоно гэжэ юунһээшье али тодо болоод байна. Саашадаа Ленин ишэ эрилтэ табиһан байгаа гээбэ: «Керенскийн ба тэрэнэй компаниин гурта засагы 25 болтор шашы орхиоогүй... Мүнөө үдэшлэн гу, али хүшндөө хэргые заагагүй шийдхэхэ хэрэгтэй» (Зохеол, XXI том, 362-дохи ноур).

«Ород алфавит дээрэ зохоогдоһон бурят-монгол үзэг бэшэгтэ араг зонине хураха хэмжээнүүд тухай» ЕКП(б)-гэй Обкомой бюргой ба БМАССР-эй Министруудэй Советэй 1946 оной октябрийн 16-ай тогтоолой хэр зэргэ бэлдүүлгдэжэ байһан тухай республиканска газетанүүдэй редакцинуудаар рейд-шалгалта хаяхан үнгэргэгдэбэ.

Энэ шалгалтын ябаса дээрээ харахада, городской зарим Министерствонүүд ба эмхи зургаануудай хүтэлбэрилгэдэй ба тэндхи партийн организацинуудай зүгһөө дурсагдаһан тогтоолы бэлдүүлхэ ябадалда онсо анхарал хандууһан дээрэ-хэнь бурят-монгол үзэг бэшэгы шудалха ябадалда бага бэшэ амжалтанууд туйлагдаһан байна. Жэшээлхэдэ, Юстициин Министерство ба Главсудай коллективүүдтэ бурят-монгол үзэг бэшэгтэ хуралсаха кружок өмхидхэгдээд, недели бүхэндэ нага дахин 3 часай турша соо хэшээл үнгэргэгдэнэ. Эндэ хуража байһаад хүндэтгэй шалтагаангаар хэсхэлээ гээгдэдэггүй. Хуралсалда хэрэгтэй ном дэбтэр, саарха гуурһан самбар ба мел гэхэ зэргээр кружокын гүйсэд хангагдаһан. Кружокой хэсхэлээ хүтэлбэрилгэдэ анхарал Мангадаев болбол энэ хэрэгтэ анхаралтайгаар ба харюусалгатайгаар хандана.

Элүүрые хамгаалха Министерство, газетнэй хэблэлэй типографи, столовонуудай трест, хэлхэ холбоной управлени, хүдөө ажахын Министерство, Бурмонголлес, кооперативна техникум, Зооветинститут, кинофикациян, культурина гэгээрэлэй эмхи зургаануудай управленинууд, ажалла резервнүүдэй хургуулинуудта ба улан замай транспорт, Мелькомбинат гэхэ зэргын хэдэн олон предприятиенууд ба эмхи зургаануудта үзэг бэшэг шудалха ябадал өмхидхэгдэгүй байһаар.

Орооһото культурануудай ургасые дээшлүүлхэ арганууд

ХVI съезд дээрэ нүхэр манай ороной социалистическэ эрхэндэ засагтай байһан хуули соо заагдаһан байна. СССР-эй арадай ажахыне өргөжөөд бодхоохо ба хүгжөөхэ түсбөөр орооһо таряанай үйлдэрилгыг улам ехэ болгохо гол зорилгонууд тодорхойлогдонхой. 1950 ондо орооһо таряанай суглуулга бүхы дээрэ 127 миллион тонно (7,7 мил. лиард түд шахуу) болохо юм. Союз дотор дунда жэшээгээр гектар бүриһөө 12 центнер ургаса суглуулжа абаха гэжэ шэнь табанжалэй түсбөөр ханаашалагдаба. Шэнь табанжалэй эсэстэ орооһото культуранууды тариха талмай 105,7 миллион га боложо, тэрэнь бүхы тарилгын талмай 70 процент шахуу болохо юм.

Колхозуудта ба совхозуудта орооһото культурануудай талаар табанжалэй түсбөө дүүргэлгэ болбол бүхы талаһаан бодожо үзэгдэһэн өмхидхэлэй-ажакын ба агротехническэ хэмжээ-ябуулгануудай системэдэ, мүн тарышалан ажалла механизацияла ябадалы үргэлжэлгэдэ түшгэлхэ еһотой.

Табанжалэй түсбөөр тогтоогдоһон орооһото культурануудай ургасые дээшлүүлхын тула эрид шууд тэмсэхэ гэжэ шийдхэхэ шанартай хэрэг мүн. Тэрэнэй амжалта хадаа үрлэнгэ үйлдэрилгыг хүтжүүлхэ шууд хала. Шэнь табанжалдэ ган гасууртай тэмсэхэ хэрэгтэ угаагхэ оролдоло гаргагдаха ушартай. Газарай хүрэнхэй һөхиржэ муудаха ябадалтай тэмсэхэ шуудла. Тийхын тула, зүб севообордой болохо, хабарай ба намарай парнууды саг соонь эртэ, гүнзгыгээр хахалха болоно.

Ой модон соо-тарилта хэжэ саһа тогтоохо ба найрамай үшэ гаргана гэхэ мэттын шуудла хэмжээ ябуулганаа дутуугтэй ехэ удхатай гэжэ мэдэхэ хэрэгтэй. Уһалуурин газарта орооһото культуранууды тарилгыг үлэмжэ ехэ болгохо; ган гасуурһа айхайг культурануудай тарилгыг үргэдхэхэ еһотойбди. Орооһото культурануудай тарилгыг газарта үтгэжүүлхэ зүйлнүүды үргэвөөр хэрэглэхэ гэжэ ургасые дээшлүүлхэ гол шуудла үндэһэн болоно. Тиймэ хадан, наг дэбхын шанарыг хайжаруулха ба таряаные эхээр суглуулха хэрэгтэй.

Таряанай газары бөг үбшэ үрмөдэһнөө сээрлэхэ ябадал хадаа гол шуудла агрономическэ зорилгонуудай нэгэниһэн мүн. Тэрэниие сабшажа хаяха ажалы мүнөө хөгдэжэ байһанда орходоо нилдээ эхээр хадг болхо заргэртэй.

Таряанай газарай бөг буртаг үбшэндэ дарагдаад байхалан таряаные турган сагаар усдаһхын зорилгоор, колхоз ба совхоз бүхэндэ газарай хүрхые зүбөөр элдүүлхэ (пред-плужнигуудтай плугаар газараа хахалха, соломын узуурые халгаша ябадал) мүн намарай пары найраг хахалха ябадалы хангахэ хэрэгтэй. Элдэг ехэ ургаса абаха гэлэн зорилгыг шийдхэлгэ хадаа хүдөө ажаллэй хүдэлмэринүүдэй механизациягы улам саашадаа хүтжөөхэ тушаа мүнөө хөгдэжэ байһан хүдэлмэритэй тон нягта холбоотой байна.

